

Titelskytt: Digital valuta: från snäckor till bitcoins – en film om pengars historia

00:14

Så här ser pengar ut. Men kontanter ser vi inte så ofta. Idag görs nästan alla köp med kort. Digitalt skulle man kunna säga.

Men vad är en digital valuta?

00:29

Genom åren har pengar haft många olika former. Vi tar det från början. För cirka 4000 år sedan använde man sig av byteshandel med djur. På samma sätt som vi använder pengar idag.

00:42

År 2500 före vår tideräkning nämns pengar för första gången. I Mesopotamien, dagens Irak, där använde man silverstavar som gjorde det betydligt enklare att handla. Än när man släpade runt på getter och kor. När en affär skulle genomföras klippte man av bitar av silverstaven som sen vägdes för att få fram dess värde.

01:05

Tusen år senare började det kinesiska folket använda snäckskal som valuta. När de sedan skapade sitt skriftspråk fick tecknet för "snäcka" symbolisera just pengar.

01:17

Men det var inte bara i Kina som snäckor användes som betalningsmedel. Kring hela indiska oceanen handlade köpmän med snäckskal.

01:27

I Lydien, dagens västra Turkiet, 640 före vår tideräkning, uppfanns det första myntet. Helt plötsligt kunde man räkna mynt istället för att väga sina pengar.

01:40

Under 900-talet sågs sedlarna för första gången dagens ljus. Den kinesiske Kejsaren ersatte de tunga mynten med en praktisk papperslapp.

01:51

I Europa var man lite sen på bollen. Inte förrän 1661 kom sedlarna till kontinenten. I Sverige Hade man tidigare använt sig av mynt. Men på grund av kopparbrist, hamnade landet i bank kris och införde i stället sedlar. Det här slutade också i en krasch, eftersom banken tryckte upp för många sedlar.

02:13

Sen dess har Sverige lärt sig att lagom är bra och kontanterna har haft en given plats i vår plånbok.

1822KM Digital valuta: från snäckor till bitcoins – en film om pengars historia

02:20

De börjar dock att försvinna. I dag görs nästan alla köp med kort. Digitalt skulle man kunna säga. Vad det nu är?

02:29

En digital valuta är pengar som uteslutande är digitala, det finns alltså inte en fysisk form av de här pengarna såsom mynt och sedlar, utan allting som vi har i den här valutan är någonting som vi har på vår telefon eller på vår dator.

02:51

Är siffrorna på bankkonton digital valuta?

02:55

Nej inte exakt, det är inte digitala valutor i sig för man kan lätt omvandla de här till kontanter genom bankomater och så vidare. Så det finns både en fysisk form och en digitalform. Exempel på den här typen av digitalvaluta är E-krona, kryptovalutor, Bitcoin

03:16

Kryptovaluta, nu blir det komplicerat!

Kryptovaluta är två ord sammanslagna till ett, krypterad och valuta.

03:27

En valuta är ett betalningsmedel. Som ju kan vara allt ifrån snäckskal till sedlar. Det som skiljer en kryptovaluta från snäckor, är att den är digital och krypterad. Men vad menas med krypterad?

03:40

Man kan säga att kryptering är att göra information svår att förstå. Typ som i ett chiffer eller rövarspråk, fast digitalt. Och mycket svårare att lösa.

03:52

Den mest kända kryptovalutan heter Bitcoin och finns bara i digitalform.

03:58

Bitcoin är egentligen digitala pengar, det är ett sätt att förvara värde på internet, på ett sätt man aldrig riktig har kunnat tidigare.

04:04

Tänk dig att din dator är din plånbok och i den ligger det Bitcoins. Men hur hamnade de där då?

04:11

Bitcoins skapas genom någonting som kallas för "Mining".

04:15

Mining, alltså gruvarbete på svenska. Vilket gör personerna bakom datorerna till "Miners", gruvarbetare.

1822KM Digital valuta: från snäckor till bitcoins – en film om pengars historia

04:21

Som egentligen är företag som har väldigt starka datorer som tävlar om att bli först med att lösa svåra matematiska-ekvationer. Den dator som löser ekvationen först, den får belöningen, att man får några Bitcoins som tack.

04:37

Men datorerna kan inte gräva fram hur många Bitcoins som helst, det finns ett stopp.

04:42

Bitcoins kommer finnas i maximalt 21 miljoner exemplar.

04:47

Och det går faktiskt inte att skapa fler heller, eftersom Bitcoins är skyddade av en kryptering. Bitcoin är alltså en Kryptovaluta.

04:57

Men vem använder Bitcoins egentligen?

04:58

Jo det gör jag bland annat, jag har själv 0,2 bitcoin på mitt konto hos Trijo. Skulle jag vilja så kan jag så klart kunna använda dem och betala för saker med också. Till exempel skulle jag kunna köpa allt ifrån pizza till ny dator eller GS:GO-skins för dem.

05:16

Men de flesta köper Bitcoins som en investering, alltså ett sätt man hoppas på att de ska gå upp i värde över tid. Å det är viktigt att komma ihåg att alla former av investeringar kan gå upp och de kan också gå ner, så att vissa dagar är mina Bitcoins värda 5000 kronor, medan andra dagar har de varit värda 10 000 kronor.

05:35

Till exempel om det finns, äh om du ska köpa äpplen på din lokala mataffär, så är de förmodligen ganska billiga för det finns mycket äpplen. Men om vi istället tittar på ett år när skörden varit dålig och det är brist på äpplen, så kommer priset va mycket högre per äpple. Och det är samma sak med kryptovalutor och Bitcoin och med aktier. Antalet som finns styr också priset på varje individuell enhet utav dem.

05:57

Men den svenska E-kronan, hur fungerar den?

Det är svårt att veta, för det har ingen bestämt än! Det som är säkert är att E-kronan på samma sätt som Bitcoin kommer att använda din dator som plånbok.

06:15

Kommer det att vara någon skillnad mellan Bitcoins och E-kronan?

1822KM Digital valuta: från snäckor till bitcoins – en film om pengars historia

06:17

Bitcoin är en valuta som är helt oberoende av svenska staten och egentligen någon stat överhuvudtaget.

Och det är någonting som E-kronan råder bot på, för att det inte är en anonym valuta på det sättet. Och det kommer att gå att spåra.

06:37

Men om det redan finns Bitcoin, varför ska vi då också ha en E-krona?

06:42

En jättebra fråga, och förklaringen är helt enkelt att man från riksbankens sida och ifrån politikernas sida vill ha kontrollen över de pengar som används i Sverige. Det kommer att finnas 21 miljoner Bitcoins och de kommer alltid att finnas det går inte att skapa nya Bitcoins. Så att säga. Med E-kronan däremot så skulle man kunna skapa nya pengar när det behövs för att hantera olika typer av ekonomiska kriser och såna saker.

07:04

Problemet idag är att när Riksbanken vill låna ut pengar till företag för att hjälpa dem, så måste de gå till de vanliga bankerna och ge dem pengar och sedan fråga kan ni låna ut de här till företagen?

07:15

Men med en E-Krona till exempel skulle Riksbanken kunna låna ut pengar direkt till företagen istället. Så man slipper gå omvägar via banken.

07:22

Är kryptovalutan ett hot mot den statliga valutan?

07:27

Nej, kryptovalutor är inte ett hot mot statliga pengar idag, men det kan mycket väl bli det i framtiden. Jag tror att det är lite som när internet växte fram, att vissa politiker tyckte att; -Nä, det där ska vi inte hålla på med. Och i slutändan spelar det ingen roll, för folk tenderar att använda det som man tycker är smidigast och det som är enklast.

07:46

Hur kommer framtiden att se ut?

07:50

Jag tror att det här är bara början, och att vi kommer att se väldigt mycket mer användning av Digitala valutor framöver och att det kommer att ge oss mycket mer möjligheter att använda våra pengar på.

08:05

Det är både nationella digitala valutor som till exempel E-Kronor och att många andra länder tar efter och gör liknande digitala valutor.

1822KM Digital valuta: från snäckor till bitcoins – en film om pengars historia

08:17

Kärt barn har många namn eller skepnader som i de här fallet.

Gemensamt för alla former av pengar är i alla fall kommit överens om dess värde. Det gäller särskilt idag.

För en papperslapp som det står 100 kronor på, är ju egentligen inte värd hundra kronor.

08:36

Än mindre de digitala valutor vi inte ens kan ta på. Det är vi tillsammans, som har gett dem ett värde. Så att samhället kan gå runt, oavsett om det handlar om snäckor eller Bitcoins.

-SLUT-